

Sygn. akt III C 1715/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Błażej Domagała

Protokolant: Sylwia Wojda

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko C. R., G. R.

o zapłatę

I. zasądza od C. R. i G. R. solidarnie na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 137327,36 (sto trzydzieści siedem tysięcy trzysta dwadzieścia siedem 36/100) złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od kwoty 127745,21 (sto dwadzieścia siedem tysięcy siedemset czterdzieści pięć 21/100) złotych od dnia 19 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od C. R. i G. R. solidarnie na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 14001 (czternaście tysięcy jeden) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13.07.2019 r. (wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym) (...) Bank (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych G. R. i C. R. solidarnie kwoty 137.327,36 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 127.745,21 zł.

Po przekazaniu sprawy do tut. Sądu pozwani złożyli odpowiedź na pozew, w której wnieśli o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Strony postępowania (poprzednika powoda Bank (...) i pozwanych) łączyła umowa kredytu gotówkowego zawarta dnia 21.06.2017 r. Na jej podstawie Bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 129.105 zł do dnia 20.06.2023 r. W umowie zastrzeżono odsetki według zmiennej stopy procentowej, ustalonej jako suma wartości stopy referencyjnej NBP i marży banku w wysokości 8,50 punktu procentowego w stosunku rocznym. Wskazano, że zmiana stopy referencyjnej NBP skutkuje zmianą wysokości oprocentowania kredytu. Opłaty i prowizje miały być pobierane zgodnie z „Tabelą opłat i prowizji pobieranych przez Bank za czynności bankowe dla ludności”. Bank zastrzegł możliwość zmiany tej taryfy, określając szczegółowo przypadki w jakich może to nastąpić, jednocześnie przewidując konieczność poinformowania kredytobiorców o proponowanej zmianie nie później niż na 2 miesiące przez proponowaną datę wejścia jej w życie. W takiej sytuacji zastrzeżono możliwość wypowiedzenia przez kredytobiorców umowy, zaś brak takiej czynności oznaczać miał akceptację zmian. Kredyt miał być spłacany w 72 miesięcznych ratach równych.

Kredytobiorcy zobowiązali się do terminowej spłaty kredytu i odsetek. W umowie ponadto zastrzeżono odsetki od należności przeterminowanych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. W § 10 zastrzeżono uprawnienie Banku do wypowiedzenia umowy w razie m.in. naruszenia warunków umowy przez kredytobiorców.

Kredyt został zaciągnięty przez pozwanych na spłatę innych kredytów zaciągniętych przez nich w tym samym banku. Stosowne środki zostały przekazane na poczet spłacenia tych innych zadłużeń, po zawarciu umowy.

Na skutek niewywiązywania się przez pozwanych z obowiązków umownych - braku zapłaty rat - doszło do powstania po ich stronie zadłużenia przeterminowanego. Na dzień 22.09.2017 r. zalegali oni z zapłatą kwoty 2614,73 zł z tytułu kapitału, 2188,83 zł z tytułu przeterminowanych odsetek, 11.07 zł z tytułu odsetek karnych. Pismami z tego dnia powód wezwał kredytobiorców do zapłaty zaległości w terminie do 13.10.2017 r., jednocześnie informując ich o możliwości wszczęcia procedury restrukturyzacji.

Wezwania do zapłaty nie przyniosły jednak skutku, kredytobiorcy dalej nie dokonywali spłat, w związku z czym pismami z dnia 02.02.2018 r. Bank wypowiedział pozwanym umowę kredytu z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Zostały one doręczone kredytobiorcom dnia 26.02.2018 r. W pismach zastrzeżono, że wpłata w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia całości zadłużenia z tytułu przeterminowanego kapitału powiększonego o bieżące odsetki naliczone do dnia spłaty, przeterminowanych odsetek, odsetek karnych, naliczonych kosztów wynikających z umowy kredytowej i Taryfy opłat i prowizji oraz terminowa spłata najbliższej wymagalnej raty kredytu, zostanie potraktowane jako zgoda kredytobiorców na uznanie wypowiedzenia umowy przez Bank za bezskuteczne i utrzymanie dotychczasowych warunków umowy kredytowej.

Zgodnie z wyciągiem z ksiąg rachunkowych Banku na dzień 12.07.2018 r. (nr (...)) zadłużenie pozwanych wynosiło 137.327,36 zł, w tym kapitał w kwocie 127.745,21 zł, odsetki umowne w kwocie 9.582,15 zł, odsetki z tytułu opóźnienia w kwocie 2231,88 zł.

Powyższy stan faktyczny w całości ustalono na podstawie dokumentów prywatnych, złożonych przez powoda m.in. za pismem z dnia 20.11.2018 r. i 24.05.2019 r., tj. umowa, wyciągi z ksiąg bankowych, pisma, wypowiedzenia, harmonogram, dowody doręczenia, regulamin, Taryfa, pełnomocnictwa (k. 71-74, 62-65, 39-59, 103-117).

Dokumenty te nie budziły wątpliwości Sądu, były wiarygodne. Strona pozwana kwestionowała ich moc dowodową, jednak argumentacja w tym zakresie oparta była na rozważaniach dotyczących rodzaju tych dokumentów (prywatne), a nie sprowadzała się do podważania ich pochodzenia, czy zaprzeczaniu ich treści.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Strony łączyła umowa kredytu bankowego. Wobec tego podstawą rozstrzygnięcia był art. 69 i nast. ustawy Prawo bankowe.

Powództwo zostało udowodnione dokumentami przedstawionymi przez powoda. Nie budziły one wątpliwości.

Strona pozwana sformułowała w odpowiedzi na pozew bardzo obszerne zarzuty zarówno co do ważności umowy, jak i wywiązania się przez powoda w niniejszym postępowaniu z ciężaru dowodu. Pomimo ich objętości nie miały one żadnego znaczenia dla rozpoznania sprawy.

Powód prawidłowo wywiązał się z obowiązku dowodzenia. Stronie pozwanej, powołującej się na art. 207 § 6 i 217 § 2 k.p.c. umknęło, że stosowanie tych przepisów musi być poprzedzone analizą stosunków pomiędzy stronami przed wniesieniem pozwu, a także uwzględniać przewidywalny zakres możliwych do podniesienia przez przeciwnika zarzutów. Z żadnych okoliczności w sprawie nie wynikało, aby pozwani przed wniesieniem pozwu kwestionowali ważność umowy, umocowanie osób, które po stronie Banku ją zawarły, sposób obliczenia należności kredytobiorców przez powoda, czy prawidłowość dokonanej przez ten podmiot wypowiedzenia.

Potrzeba powołania dowodów, złożonych przez stronę powodową za pismem z 24.05.2019 r., była więc oczywista i wynikała chociażby z tego, że przeciwnik w odpowiedzi na pozew powołał bardzo dużo zarzutów, czego nijak nie można było przewidzieć w chwili wszczęcia postępowania. Ponadto złożenie tych dokumentów w jakikolwiek sposób nie przedłużało postępowania. Mając to na uwadze, Sąd nie stwierdził, aby istniały podstawy do pominięcia któregokolwiek z dowodów (dokumentów) przedstawionych przez Bank. Nadmienić przy tym należy, zważywszy na powyżej przedstawioną, bierną w zakresie kwestionowania ważności umowy postawę pozwanych przed wszczęciem niniejszego postępowania, że składanie dokumentów takich jak pełnomocnictwa, itd. nie było w istocie konieczne, gdyż umocowanie osób zawierających umowę, czy składających oświadczenia w imieniu powoda o jej wypowiedzeniu było oczywiste. Twierdzenie takie można było oprzeć chociażby na domniemaniach faktycznych oraz uwzględniając art. 97 k.c. Tego rodzaju zarzuty zostały powołane jedynie na potrzeby niniejszej sprawy i nie miały one wpływu na jej rozstrzygnięcie.

Wywody strony pozwanej dotyczące mocy dowodowej złożonych przez Bank dokumentów ogólnie nie były pozbawione zasadności. Ich rodzaj – były to dokumenty prywatne – nie powodował jednak, że należało pominąć wynikające z nich okoliczności przy orzekaniu. Argumentacja sprowadzająca się do twierdzenia, że z uwagi na to, że dokumenty bankowe są prywatnymi, to mogą dowodzić jedynie tego, że (zgodnie z art. 245 k.c.) osoba, która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w ich treści, pozbawiałaby banki możliwości dowodzenia istnienia i wysokości swoich roszczeń. Skoro jedynymi dokumentami, jakie w stosunkach pomiędzy stronami odzwierciedlają wykonanie wzajemnych zobowiązań, są prywatne, należy przypisać im dalej idącą moc dowodową, a więc również możliwość wykazania za ich pomocą takich okoliczności, jak chociażby podstawę i stan rozliczeń pomiędzy nimi, wywiązywanie się z obowiązków umownych.

Oczywistym było, że w świetle art. 253 k.p.c. prawdziwość dokumentów prywatnych pochodzących od Banku, pomimo tego że zaprzeczali im pozwani, powinna wykazać strona powodowa. W ocenie Sądu jednak przedstawione przez Bank dokumenty były wystarczające do tego, żeby przypisać im walor prawdziwości. Powód składając chociażby wyciąg z ksiąg bankowych, czy historię rachunku bankowego (z których wynikało, że pozwani dokonali tylko jednej wpłaty), a także wyjaśniając sposób naliczania odsetek w sposób odpowiadający postanowieniom umowy, w jedyny możliwy sposób wykazał, że przysługuje mu w stosunku do pozwanych należność dochodzona w pozwie. Trudno jest chociażby domyśleć się, kierując się zarzutami pozwanych, w jaki inny sposób takie okoliczności miałyby być udowodnione.

Bez znaczenia były zarzuty kredytobiorców dotyczące np. składania przez przeciwnika kserokopii dokumentów. Zasadnie wskazał powód, że chociażby w przypadku wypowiedzeń nie miał możliwości przedstawienia ich w innej formie, bo oryginały zostały wysłane do pozwanych i to oni nimi dysponują. W przypadku pozostałych dokumentów zarzuty strony pozwanej sprowadzały się zaś do ogólnego kwestionowania tych, które były w kopiach, bez skonkretyzowania, jakie fakty w związku z tym mają być odmienne od wynikających z nich. Takie niesprecyzowane zaprzeczanie treści dokumentów nie mogło odnieść żadnego konkretnego skutku w niniejszym postępowaniu.

Powód – na skutek podniesionych przez pozwanych zarzutów – skutecznie wykazał pełnomocnictwami, że zarówno umowa o kredyt została zawarta przez osoby umocowane do tego ze strony Banku, jak i oświadczenie o jej wypowiedzeniu zostało złożone w ten sposób. Wykonanie wzajemnego zobowiązania przez kredytodawcę (oddanie środków do dyspozycji pozwanych) wynikało z samej treści umowy oraz historii rachunku (środki pieniężne zostały przekazane na spłatę innych zobowiązań pozwanych wobec powoda). Bank ponadto udowodnił, że pisma zawierające wypowiedzenie umowy zostały skutecznie doreczone kredytobiorcom. Wywodzenie przez pozwanych, że powód nie wykazał, jakoby przedstawione przez niego przesyłki zawierały oświadczenia o wypowiedzeniu było zarzutem nielogicznym. Brak było dowodu na to, że w dacie wysłania tych pism pomiędzy stronami była wymieniana jakakolwiek inna korespondencja, poza wypowiedzeniami umowy.

Wywodów pozwanych dotyczących trudności w określeniu wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia, braków w dokumentach i niemożliwości poczynienia na tej podstawie obliczeń nawet przez biegłego nie można było traktować

poważnie w świetle oczywistego faktu, że dokonali oni tylko jednej wpłaty na poczet spłaty kredytu oraz uwzględniając postanowienia umowy, określające precyzyjnie sposób wyliczenia należnego od nich świadczenia.

Niezależnie od powyższego należało mieć na uwadze, że pozwani, poza "kwestionowaniem wszystkiego" nie pokusili się o jakąkolwiek inicjatywę dowodową w zakresie wykazania twierdzeń przeciwnych do udowodnionych przez powoda. Ponadto ich twierdzenia dotyczące np. tego, że nie udowodniono, że zawarli oni umowę oraz że udostępniono im środki pieniężne nie wytrzymały prostej konfrontacji z zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego. Kredytobiorcy dokumenty podpisali, korespondencję odbierali, nie zwracali się do powoda i nie kwestionowali jego roszczeń ani po zawarciu umowy, ani po jej wypowiedzeniu, ani bezpośrednio przed wniesieniem pozwu. W takich okolicznościach podnoszone przez nich zarzuty należało uznać jedynie za taktykę przyjętą na potrzeby niniejszej sprawy.

Podobnie było z twierdzeniami pozwanych dotyczących nie przedstawienia im Regulaminu kredytowania, Taryfy opłat i prowizji czy harmonogramu spłat (tzw. wzorców umowy). Otrzymanie i zapoznanie się z tymi dokumentami kredytobiorcy potwierdzili własnoręcznymi podpisami, przeciwnych okoliczności w jakikolwiek sposób nie zamierzali nawet wykazać, gdyż nie powoływali żadnych w tym celu dowodów. Oczywistym musiało być, że podpisy takie stanowiły wystarczające pokwitowanie takiej czynności.

Pozwani podnosili również zarzuty dotyczące nieważności umowy łączącej strony. Sąd nie znalazł w łączącym strony zobowiązaniu, czy przedstawianych przez strony okolicznościach związanych z jej zawarciem i wykonywaniem jakichkolwiek podstaw nieważności, czy to opartych na sprzeczności z prawem, zasadami współżycia społecznego, czy wadach oświadczenia woli.

Pozwani zarzucali postanowieniom umownym abuzywność. Sąd nie dopatrzył się w treści umowy takich niedozwolonych postanowień, które byłyby bezskuteczne wobec pozwanych, jako konsumentów, na podstawie art. 385¹ k.c.

Postanowienia dotyczące zmiany oprocentowania (§ 3) zawierały jednoznaczne, weryfikowalne, precyzyjnie określone podstawy dokonania takiej czynności, wiążąc ją ze stopami referencyjnymi NBP i wskazaniem źródła, gdzie można się z nimi zapoznać. W jakikolwiek sposób nie można było stwierdzić, że kształtowały one prawa i obowiązki pozwanych w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Ponadto do zmiany oprocentowania w trakcie obowiązywania umowy nie doszło, zaś tylko w tym zakresie można było doszukiwać się ewentualnych podstaw abuzywności. Była to więc kwestia nieistotna z punktu widzenia dochodzonego przez powoda roszczenia.

Zapis dotyczący wypowiedzenia (§ 10), przyznający Bankowi uprawnienie do jego dokonania w przypadku naruszenia przez kredytobiorców warunków umowy, stanowił w istocie powtórzenie ustawowej podstawy tej czynności, a zawartej w art. 75 Prawa bankowego. Podkreślić przy tym należy, że nawet w sytuacji, gdyby uznać takie postanowienie za abuzywne, to umowa nie wiązałaby stron tylko w tym zakresie, a więc co do podstaw dla dokonania przez powoda wypowiedzenia. One jednak - niezależnie od umowy - określone są właśnie w powyżej powołanym, wiążącym strony art. 75 Prawa bankowego i na podstawie takiego przepisu ustawowego umowa mogła być wypowiedziana, do czego zresztą doszło (pozwani w sposób oczywisty nie dotrzymali warunków udzielenia kredytu w zakresie spłaty kwoty oddanej im do dyspozycji). Ewentualna abuzywność postanowienia dotyczącego wypowiedzenia umowy nie miała więc żadnego znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy.

Pozwani kwestionowali skuteczność dokonanego przez Bank wypowiedzenia, tym samym zarzucając brak wymagalności dochodzonego roszczenia.

Podstawa wypowiedzenia zachodziła. Pozwani nie dotrzymali określonych w umowie warunków udzielenia im kredytu, dotyczących spłaty oddanych im do dyspozycji przez powoda środków pieniężnych.

Wypowiedzenie było dokonane prawidłowo, odpowiadało wymogom określonym w art. 75c Prawa bankowego. Bank przed dokonaniem wypowiedzenia wezwał kredytobiorców do spłaty zobowiązania w terminie dłuższym niż

14 dni, ponadto poinformował ich szczegółowo o procedurze restrukturyzacyjnej. Pismo takie zostało wysłane listem zwykłym, jednak słusznie wywodził powód, że brak jest przepisów, które nakazywałyby dokonanie takiej czynności np. poprzez nadanie przesyłek poleconych. Pozwani co prawda zaprzeczyli, jakoby otrzymali takie pisma, jednak poprzestali jedynie na takich twierdzeniach. Bank zaś udowodnił dokumentami, że stosowne oświadczenia złożył i wysłał do kredytobiorców, co było wystarczające dla wykazania prawdziwości przedstawianych przez niego okoliczności.

Treść wypowiedzenia nie wskazywała, aby zawierało ono niestanowcze oświadczenie powoda w zakresie rozwiązania umowy. Skuteczność tej czynności nie została uzależniona od zdarzenia przyszłego i niepewnego. W wypowiedzeniu wskazano jedynie na to, że w razie dokonania przez pozwanych spłaty należności przeterminowanych oraz kontynuowania uiszczania nieprzeterminowanych w określonym terminie Bank uzna, że kredytobiorcy wyrażają zgodę na uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne i utrzymanie dotychczasowych warunków umowy. Nawet gdyby traktować taki zapis jako warunek w rozumieniu prawa cywilnego, to w świetle złożonych przez powoda dokumentów nie sposób było przypisać dokonanej czynności innego znaczenia niż wyrażenie woli jednostronnego rozwiązania umowy. Wypowiedzenie poprzedzone było wezwaniem do zapłaty, propozycją restrukturyzacji. W jego treści w sposób jednoznaczny wskazano na to, że umowa po upływie określonego w nim okresu zostanie rozwiązana. Dodatkowe zastrzeżenie odnosiło się zaś jedynie do możliwej woli obu stron umowy, dotyczącej jej ewentualnego kontynuowania, poprzez zgodne uznanie dokonanej czynności za bezskuteczną w przypadku uregulowania przez kredytobiorców zaległych i aktualnych należności. Nie prowadziło to do wniosku, że wypowiedzeniu należało przypisać znaczenie jedynie jako wezwaniu do zapłaty i że nie było ono stanowcze.

Podsumowując. Przedstawiane przez pozwanych wywody, aczkolwiek rozwlekłe, nie zawierały merytorycznie istotnych dla niniejszej sprawy twierdzeń, zarzutów i wniosków. Powód sprostał ciężarowi dowodu i w świetle przedstawionego przez niego materiału powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości. Odsetki od dochodzonej pozwem kwoty należne było za opóźnienie (art 481 k.c.), zaś podstawą do określenia ich w żądanej przez Bank wysokości był § 9 umowy w zw. z art. 481 § 2 i 2(1) k.c. Należne one były od daty rozwiązania umowy, po upływie okresu wypowiedzenia.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 par. 1 i 2 k.p.c. Pozwani przegrali sprawę, w związku z tym zobowiązani byli do zwrotu powodowi poniesionych przez niego kosztów, na które składała się uiszczona łącznie opłata od pozwu, wynagrodzenie pełnomocnika według stawek minimalnych oraz opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa.